

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie

Verschijnt maandelijks

25e jaargang nr. 4 - april 1975

INHOUD: 16 bladzijden
TWEEKLEPPIGEN pag. 75—82
AQUARIOLOGIE pag. 49—50
MARIENE FILATELIE pag. 13—14
LITERATUUR pag. 49—50
VARIA MARITIMA pag. 293—294

GESLACHTSVERANDERING

Bij de poetsvis, *Labroides dimidiatus* (Cuvier & Valenciennes), een koraalvis, behorende tot de familie der Labridae of lipvissen, heeft de Australische ichtyoloog D. R. Robertson een merkwaardig gedrag geconstateerd tijdens zijn jarenlange studie van deze vissen in de wateren van het Groot-Barrièrerif. Deze poetsvissen, aldus Robertson in *Science* (Vol. 177, blz. 1007) leven in groepen, bestaande uit vrouwtjes en één mannetje. De wijfjes hebben ieder een eigen territorium, waar zij naar voedsel zoeken en dat zij tegenover sexegenoten verdedigen. Het mannetje daarentegen wordt niet tegengehouden, maar heeft vrije toegang tot het gehele gebied van zijn groep. Sterft het mannetje dan wordt hij opgevolgd door het grootste vrouwtje, dat in ongeveer 4 dagen van geslacht verandert en tot mannetje wordt met alle daaraan verbonden rechten. Het is ook mogelijk, dat een mannetje van een naburige groep de leiding overneemt en aldus zijn groep uitbreidt. Maar evengoed kan een groep zich opsplitsen en komen na sexeverandering van twee vrouwtjes, die tevoren een onbesliste strijd hebben gestreden, de afgesplitste groepen ieder onder eigen leiding te staan.

Vele vrouwtjes en slechts enkele mannetjes, maar dan de sterkste, dragen bij tot de instandhouding van een sterk geslacht, zoals we ook wel bij andere dieren zien.

DUBBELNUMMER

Zoals indertijd aangekondigd is het aprilnummer van uw Vita een zogenaamd dubbelnummer teneinde te bewerkstelligen, dat een gemiddelde van 5 pagina's per maand wordt bereikt. Het volgende dubbelnummer zal in augustus verschijnen.

GENORMALISEERDE DATUM-AANDUIDING

Wanneer we een datum moeten opgeven en we schrijven daarvoor voluit 1 december 1974, dan zal het iedereen duidelijk zijn wat we bedoelen. Dikwijls zal het echter voorkomen dat we uit gemakzucht of omdat er weinig ruimte beschikbaar is (b.v. op een soortnaametiket) de datum in cijfers uitdrukken; we schrijven dan: 1-12-1974. Vraagt men nu een Amerikaan deze datum in cijfers op te schrijven, dan vermeldt hij: 12-1-1974, een aanduiding die in Europa begrepen wordt als 12 januari 1974. Een bron van grote verwarring!

Om dergelijke misverstanden uit de weg te ruimen heeft een internationale commissie in 1971 de aanbeveling gedaan in cijfers uitgedrukte data altijd te vermelden in de volgorde *jaar-maand-dag*. De drie onderdelen moeten daarbij steeds met minstens twee cijfers worden aangeduid, d.w.z. dat getallen van één cijfer met een 0 worden aangevuld en dat de eerste twee cijfers van het jaartal mogen worden weggelaten in die gevallen dat daarover geen misverstanden kunnen ontstaan. De datum 1 december 1974 wordt dan: 1974-12-01 of 74-12-01. Verder wordt aanbevolen de onderdelen slechts te onderscheiden door streepjes of spaties (geen punten), of anders de datum geheel aaneen te schrijven. Zo'n aaneengeschreven datum is weliswaar minder makkelijk te lezen, maar b.v. bij het gebruik van een computer kan deze schrijfwijze wel eens noodzakelijk blijken.

De voordelen van deze datumaanduiding zijn duidelijk: naast het opheffen van misverstanden kan men de datum als briefnummer gebruiken; ook zou men de datum kunnen uitbreiden met uren, minuten en seconden. Natuurlijk is het even wennen aan deze „achterstevoren” geschreven data, maar voor lieden die zonder ook maar even met hun ogen te knippen de moeilijkste wetenschappelijke namen weten op te diepen kan dat toch nauwelijks een bezwaar zijn.

P.S. Oudjaar valt dit jaar op 1975-12-31.

V.

MISMAAKTE ZEESTERREN

Voor de gemeente Wieringermeer is onlangs een wapen ontworpen, waarop onder meer zeesterren zijn afgebeeld. Hoewel de heraldiek zich ten opzichte van de natuur vaak nogal grote vrijheden veroorlooft bij het afbeelden van dieren, heeft men toch niet geaccepteerd, dat de afgebeelde zeesterren slechts vier in plaats van vijf armen hadden. Ook de ontwerper vond, dat dit te ver ging, zodat de fout wordt hersteld. Een merkwaardig voorbeeld van het regeneratievermogen van de zeester.

SCHELPEM OP POSTZEGELS

Biedt dit nummer weer een voortzetting van de rubriek „mollusken op postzegels”, waarin diverse soorten schelpen al dan niet met het weekdier zijn afgebeeld — we hebben de indruk, dat het aantal uitgaven van dergelijke postzegels de laatste tijd nogal toeneemt —, op bijgaande afbeeldingen ziet u de schelp als muziekinstrument en gebruikt voor het vervaardigen van „kunstvoorwerpen”. Zuid-Korea (Yv. 778) laat u zien hoe de schelp als muziekinstrument wordt gebruikt. De Gilbert & Ellice eilanden (de naam van het land is door de gouddruk op de foto niet of nauwelijks te lezen) hebben in 1972 een tweetal kerstzegels (Yv. 199, 200) uitgegeven, die verder voor zich zelf spreken. Sommigen, die postzegels met afbeeldingen van mollusken verzamelen, zullen wellicht nogal kritisch staan tegenover deze uit biologisch oogpunt niet zo belangwekkende zegels, maar we hebben gemeend er in de Varia toch even op te moeten attenderen.

